

Жүк аспалы арқан жолдарын орнату және қауіпсіз пайдалану қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2021 жылғы 29 қыркүйектегі № 482 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2021 жылғы 30 қыркүйекте № 24572 болып тіркелді.

ЗҚАИ-ның ескертпесі!

Осы бұйрықтың қолданысқа енгізілу тәртібін 4-т. қараңыз.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 23 қазандағы № 701 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі туралы ереженің 16-тармағының 100) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 14.07.2023 № 382 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Қоса беріліп отырған жүк аспалы арқан жолдарын орнату және қауіпсіз пайдалану қағидалары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің Өнеркәсіптік қауіпсіздік комитеті заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды;

3) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркегеннен кейін он жұмыс күні ішінде осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің Заң департаментіне ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасы төтенше жағдайлар вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы
Төтенше жағдайлар министрі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы
Индустрия және инфрақұрылымдық
даму министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Ю. Ильин

Жүк аспалы арқан жолдарын орнату және қауіпсіз пайдалану қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Жүк аспалы арқан жолдарын орнату және қауіпсіз пайдалану қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 23 қазандағы № 701 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі туралы ереженің 16-тармағының 100) тармақшасына сәйкес әзірленді және жүк аспалы арқан жолдарын орнату және қауіпсіз пайдалану тәртібін айқындайды.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 14.07.2023 № 382 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. Осы Қағидалар мынадай аспалы жүк арқан жолдарға және олармен бірге пайдаланатын жабдыққа қолданылады:

бірарқанды аспалы жүк арқан жолдары;

станцияларда ағытылатын жылжымалы құрамы бар бірарқанды айналма жүк аспалы арқан жолдары;

станцияларда ағытылмайтын жылжымалы құрамы бар бірарқанды айналма жүк аспалы арқан жолдары;

станцияларда ағытылатын жылжымалы құрамы бар қосарқанды айналма жүк аспалы арқан жолдары;

жылжымалы құрамның реверсивті (маятникті) қозғалысы бар қосарқанды жүк аспалы арқан жолдары.

3. Осы Қағидаларда мынадай негізгі терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) ажыратқыш – вагонеткаларды тартқыш арқанынан ажырататын құрылғы;

2) арба – оны тасымалдаушы арқанмен жылжытуға арналған вагонетканың элементі

;

3) арқанжолдың жетегі – тартым арқанына (тасымалдау-тарту) қосылған жылжымалы құрамды қозғалысқа келтіруге немесе тежеуге арналған құрылғы;

4) бірарқанды жүк аспалы арқан жолы – тасымалдау-тарту арқанына бекітілген жылжымалы құрамның реверсивті (маятникті) қозғалысы бар жүк аспалы арқан жолы;

5) вагонетка – жүктерді тасымалдауға арналған жылжымалы құрам түрі;

6) жылжымалы құрамның реверсивті (маятникті) қозғалысы бар қосарқанды жүк аспалы арқан жолы – жылжымалы құрам тартқыш арқан арқылы қозғалатын арқан

бойынша жылжымалы құрамның реверсивті (маятникті) қозғалысы бар жүк аспалы арқан жолы;

7) керу құрылғысы – арқан жолдың тасымалдаушы, тартушы (тасымалдаушы-тартқыш) арқандарының керілуін жасауға арналған құрылғы;

8) қосқыш – вагонеткалардың тартым арқанына жалғанатын (қысқыш құрылғының көмегімен) құрылғы;

9) құлып – шанақты тиеу және тасымалдау үшін қажетті қалыпта бекітетін вагонетканың элементі;

10) сақтандыру тежегіші – ақаулықтар немесе қауіп туындаған жағдайда қозғалатын массаларды тежеуге арналған арқан жол жетегінің элементі;

11) станция – арқан жолының трассасындағы құрылғыда орнатылған жабдықтары бар құрылыс, оның ішінде тартқыш арқанға жалғанған немесе одан ажыратылған вагонеткалар рельс бойынша жылжиды;

12) станцияларда ағытылатын жылжымалы құрамы бар бірарқанды айналма жүк аспалы арқан жолы – арқанға бекітілген, оған бекітілген жылжымалы құрамды арқаннан бекеттерде ағытылатын жылжымалы құраммен жылжытуға арналған үздіксіз айналма қозғалысы бар аспалы жүк арқан жолы;

13) станцияларда ағытылатын жылжымалы құрамы бар қосарқанды айналма жүк аспалы арқан жолы – станцияларда ағытылатын жылжымалы құрамның тасымалдағыш арқан немесе рельс жолы бойынша жылжымалы құрамның қозғалуына арналған арқан арқылы көтергіш арқан немесе қатты рельс бойынша ағытылатын үздіксіз айналма қозғалысы бар аспалы жүк жолы;

14) станцияларда ағытылмайтын жылжымалы құрамы бар бірарқанды айналма жүк аспалы арқан жолы – тасымалдау-тарту арқанына бекітілген жылжымалы құрамның үздіксіз айналма қозғалысы бар жүк аспалы арқан жолы;

15) тартқыш арқан – арқан жолының жылжымалы құрамы қозғалысқа келтірілетін арқан;

16) тасымалдаушы арқан – арқан жолдың жылжымалы құрамы қозғалатын арқан.

4. Осы Қағидалар тасымалданатын, арнайы және жерасты жүк аспалы арқан жолдарына қолданылмайды.

2-тарау. Жүк аспалы арқан жолдарының құрылымы мен орнатылуы

5. Жүк аспалы арқан жолдарын орнату осы Қағидалардың, металл конструкцияларды және көтергіш көлік жабдықтарын монтаждау үшін ұлттық және (немесе) мемлекетаралық стандарттар және сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі саласындағы мемлекеттік нормативтер талаптарын ескере отырып, жобалау құжаттамасы бойынша орындалады.

Жүк аспалы арқан жолдарын дайындау кезінде жобалау құжаттамасынан ауытқулар жобалаушымен келісіледі.

6. Жылжымалы құрам қозғалатын тасымалдаушы арқандардың керу учаскесінің ұзындығы шкивтерде және тіректе немесе станцияда бекітілген қатаң немесе тербелмелі құрылғыларда тіреуіш арқан қолдауды немесе ауытқуды қамтамасыз ететін тіреуіш арқандардың кез келгенінің керілуінің ұлғаюы немесе азаюы есептік арқанның 30 пайызынан (бұдан әрі – %) аспайтын шарттарға сәйкес келеді.

7. Желідегі вагонеткалардың қозғалыс жылдамдығы мынадай түрде қабылданады:

станцияларда ағытылмайтын жылжымалы құрамы бар бірарқанды айналма жүк аспалы арқан жолдары үшін – секундына 3 метрден (бұдан әрі – м/с) артық емес;

станцияларда ағытылатын жылжымалы құрамы бар бірарқанды айналма жүк аспалы арқан жолдары үшін – 6 м/с артық емес;

станцияларда ағытылатын жылжымалы құрамы бар қосарқанды айналма жүк аспалы арқан жолдары үшін – 6 м/с артық емес.

Жылжымалы құрамды тиеуге және түсіруге немесе оны басқа жетекті учаскеге ауыстыруға арналған құрылыстарда осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген тартымдық (тасымалдау-тартымдық) арқаннан ажыратылған вагонетка қатты рельс бойынша мәжбүрлі түрде өтетін көлденең айналма шкивтер болған кезде вагонеткалардың қозғалыс жылдамдығы тиелгендер үшін – 1,6 м/с және бос жүргендер үшін – 2 м/с құрайды, ал көтергіш арқандарда желілік муфталар немесе сақтандырғыш бандаждар болған кезде вагонеткалардың қозғалыс жылдамдығы 3,5 м/с құрайды;

жылжымалы құрамның реверсивті (маятникті) қозғалысы бар бірарқанды жүк аспалы арқан жолдары – 8 м/с;

жылжымалы құрамның реверсивті (маятникті) қозғалысы бар қосарқанды жүк аспалы арқан жолдары – 12 м/с.

8. Жүк аспалы арқан жолдарының станциялары мен құрылыстарында вагонетка габариті мен құрылыс конструкциялары арасындағы саңылау көлденең және бойлық тербелісті және оның шанағының толық айналу шеңберін ескере отырып, кемінде:

станцияның еденіне дейін немесе бункердің үстіндегі торда жатқан жүктің жоғарғы жағына дейін – 0,1 метр (бұдан әрі – м);

бағаналардың шығыңқы бөліктеріне дейін – 0,2 м;

сақтандыру көпірінің төсеміне дейін – 0,3 м;

сақтандыру торына дейін – 0,5 м;

адамдар болуы мүмкін жерлердегі қабырғаларға дейін – 0,6 м қабылданады.

9. Онда жабдығы бар соңғы желілік станциялардың арасында жүк аспалы арқан жолдардың тіректері орналасқан жергілікті жердің учаскесінде вагонетканың төменгі нүктесінен тігінен бойлық тербелісті, сондай-ақ арқан немесе сақтандырғыш құрылғыны ескере отырып қашықтық қабылданады:

ғимараттар мен құрылыстардың үстінде – кемінде 2 м;

құрылыс салынбаған аумақтардың үстінде – кемінде 2,5 м;

ауылдардың, өнеркәсіптік кәсіпорындардың, құрылыс алаңдарының, егістік алқаптардың үстінен – кемінде 5 м.

Бұл учаскелер қоршалған жағдайда жер деңгейіне дейін аз, бірақ кемінде 0,3 м қашықтыққа жол беріледі.

10. Жүк аспалы арқан жолдарының төменгі габариттерін айқындау кезінде бойлық тербелісті, тасымалдау немесе тарту арқандарының ең жоғары салбырауын, ал сақтандыру желілері үшін – вагонетка немесе жүк құлаған кезде олардың барынша салбырауынан ескере отырып, төңкерілген шанағы бар вагонетканың өту шарттары ескеріледі.

11. Арқан мен вагонеткалардың көлденең тербелісін ескере отырып, вагонетканың және құрылыстардың немесе табиғи кедергілердің арасындағы бос бүйірлік кеңістік кемінде 1 м, ал адамдар өтуі мүмкін жерлерде кемінде 2 м қабылданады.

Бұл ретте вагонетка өсінің тіктен ауытқу бұрышының тангенсі 20 %-дан артық емес.

12. Жүк аспалы арқан жолдар, сондай-ақ керме және зәкірлі станциялар трассасы бойынша жобалық биіктіктегі трассада арқандарды ұстап тұруға арналған аспалы жүк арқан жолдар жабдықтарының бөліктерін орналастыру мыналарды ескере отырып орындалады:

осы Қағидалардың 8 және 9-тармақтарының талаптарына сәйкес қашықтық пен габариттерді сақтау;

тасымалдаушы арқаннан тіректерге біркелкі жүктемені қамтамасыз ету;

арқанның тіректердің табандықтарына сенімді жанасуын қамтамасыз ететін тіректердегі тасымалдау арқандардың иілу бұрыштарын сақтау;

тіректерге бір мезгілде жақындаумен қамтамасыз етілетін жүктеудің біркелкілігі желідегі вагонеткалардың жалпы санының 25 %-нан аспайды.

13. Жолдың екі тармағы арасындағы қашықтық қарсы вагонеткалар арасындағы саңылау аспалы жүк арқан жолдарын пайдалану үшін рұқсат етілетін желдің әсерінен вагонеткалары бар арқандарды жолтабан ішіне көлденең шайқау кезінде кемінде 0,5 м құрайтын жағдайды ескере отырып қабылданады.

14. Сақтандыру құрылғылары жоқ жерлерде арқан жолдың осі бойынша ғимараттардан, құрылыстардан, өсімдіктерден және басқа да кедергілерден бос жолақтың болуы қамтамасыз етіледі. Мұндай жолақтың арқан жолдың осінен әрбір жағына қарай ең аз ені мынадай формула бойынша айқындалатын параметрлер бойынша қабылданады:

A: $2 + 2$ метр,

мұнда A – метрмен өлшенетін арқан жолтабанының ені (салмақ түсіруші (салмақ түсіруші) арқандар арасындағы қашықтық).

15. Вагонеткалар тарту арқанынан ажыратылған станция учаскелерінде вагонеткалардың салмағынан түсетін жүктеме вагонеткалардың бір-біріне жақын орналасу жағдайларынан қабылданады.

16. Тарту арқанынан, вагонеткалардан және басқа да жабдықтардан жүктемені тікелей қабылдайтын конструкциялардың элементтері осы Қағидаларға 1-қосымшада келтірілген серпімділік коэффициенттерімен есептеледі.

17. Жүк аспалы арқан жолдарының станциялары мен құрылыстарының беріктігі және орнықтылығы жүктемелердің мынадай жоғарылататын коэффициенттерін ескере отырып есептеледі:

жүк көтергіш арқандардың кернеуінен түсетін жүктемелер үшін – 1,2.

Бұл ретте бос арқанына арналған салмақ түсетін арқаннан консольдық жүктемесі бар конструкциялар үшін жүктемелер бойынша сенімділік коэффициентін арқанның ең аз тартылуы кезінде 1-ге тең қабылдауға жол беріледі;

тарту арқанының керілуінен түсетін жүктемелер үшін – 1,4;

желілік және есептеу арқандарының керілуінен түсетін жүктемелер үшін – 1,2;

тіреуіш арқылы вагонетканың өтуі кезінде қарсылықтың динамикалық көлденең жүктемесі үшін – 1;

шанақтағы жүктің салмағын қоса алғанда, вагонеткалардың салмағынан түсетін жүктемелер үшін вагонеткалар – 1,2;

жабдықтың салмағынан түсетін жүктемелер үшін – 1,1;

аяқ киім бойынша арқандардың үйкелісінен түсетін жүктемелер үшін – 1,3.

Еңісі 10 %-дан жоғары адамдар өтетін жерлердегі едендер қабырғалы немесе сатылы болуы тиіс.

18. Жүк аспалы арқан жолдарының жетектері үй-жайларда орналастырылады. Бұл ретте монтаждау және жөндеу жұмыстарын жүзеге асыру мүмкіндігі және басқару шкафтары орнатылған үй-жайлардағы температураның дайындаушы зауыт құжаттамасында көрсетілген параметрлерге сәйкестігі қамтамасыз етіледі.

19. Станцияларда вагонеткаларды тиеу мен түсіруді, вагонеткаларды станциялық жолдар бойынша жылжытуды, түсіргеннен кейін шанақты бастапқы қалпына қайтаруды механикаландыру, сондай-ақ вагонеткаларды желіге автоматты түрде шығаруға арналған құрылғы көзделеді.

20. Станцияларда, вагонеткалар тарту арқанынан ағытылатын жерлерде ақаулы вагонеткаларды бұру үшін тұйық рельс жолдары көзделеді. Жүк аспалы арқан жолдарының станцияларында жиынтық ұзындығы бүкіл жетекті учаскенің вагонеткаларын орналастыруға мүмкіндік беретін қосалқы жолдар орналастырылады.

21. Станциялар мен тіректердің конструкцияларында монтаждау және жөндеу жұмыстары кезінде арқандар мен жабдықтарды көтеру кезінде оларды пайдалануға арналған құрылғылар (монтаждық жебелер, қапсырмалар) көзделеді.

Қарсы салмақ орнатылған станциялар осы қарсы салмақты көтеруге арналған құрылғылармен жабдықталады.

22. Желілік станцияларды қоспағанда, барлық станциялар арқандарды кезең-кезеңмен ауыстыруға және тартқыш арқанға қосылмаған немесе ажыратқышта тұрып қалған вагонеткаларды станцияға енгізуге арналған электр шығырларымен жабдықталады.

Көкжиекке 10 %-дан астам еңісі бар галереялар мен станциялардың рельс жолдары вагонеткалардың көтеруге қозғалысы кезінде олардың кері жүруіне кедергі болатын құрылғылармен(ұстағыштармен) жабдықталады.

23. Жүк аспалы арқан жолдардың станциялары мен желілік құрылыстарына қызмет көрсету үшін көліктің келу мүмкіндігі қамтамасыз етіледі.

24. Тіректер тартқыш арқанның ұстап тұратын роликтерге түсуін қамтамасыз ететін сақтандыру доғаларымен жабдықталады. Станцияға жапсарлас ұшып өтудегі салмақ түсетін арқандардың бойлық еңісі ұшып өтудегі вагонеткалардың кез келген жағдайы кезінде станцияның кіру фермаларында орнатылған ауытқу табандықтарын тарту арқанымен жанасу мүмкіндігін болдырмайды.

25. Жүк аспалы арқан жолдардың тіректері мен станциялары оларға көтерілу үшін сатылармен жабдықталады.

26. Биіктігі 30 м-ге дейінгі тіректердің тік сатылары және биіктігі 5 м-ден асатын желілік станциялар 3 м биіктіктен бастап доғалар түріндегі қоршаулармен жабдықталады. Доғалар бір-бірінен 800 миллиметрден (бұдан әрі – мм) аспайтын қашықтықта орналасады және өзара кемінде үш бойлық жолақпен жалғанады. Биіктігі 30 м-ден асатын сатылар әрбір 6-12 м сайын алаңдары бар марш түрінде орындалады.

27. Қызметкерлердің тіректерге қол жеткізуі үшін өзге шешімдерді қызметкерлерді көтеру кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету шартымен пайдаланушы ұйым әзірлейді және өкіммен (бұйрықпен) бекітіледі.

28. Жүк аспалы арқан жолдарының механизмдеріне қол жеткізу үшін оларға қызмет көрсету кезінде қауіпсіз кіру жолдары қамтамасыз етіледі.

29. Жабдыққа қызмет көрсететін адамдар үшін өту жолдарының ені – кемінде 0,8 м.

30. Ашық станциялар периметрі бойынша қоршалады, ал вагонеткалардың кіру және шығу орындарында станция еденінің деңгейі жер деңгейінен 0,5 м артық асқан кезде ені кемінде 1 м торлар орнатылады.

31. Жабдықтың қозғалмалы бөліктері (вагонеткаларды қоспағанда), сондай-ақ еденнен 2,5 м кем биіктікте орналасқан станциялар мен машина бөлімшелеріндегі арқандар қоршалады.

32. 2 м астам биіктікте орналасқан жабдыққа қызмет көрсетуге арналған алаңдар (стационарлық немесе жылжымалы) биіктігі кемінде 1 м қоршаумен және төменгі жағынан кемінде 0,15 м биіктікке тұтас тігумен жабдықталады.

Аландардың, көпірлердің, сондай-ақ сатылардың үстіңгі беті олардан сырғуды болдырмайды.

33. Тірек элементтерінде судың жиналуына жол берілмейді.

34. Барлық тіректер нөмірленеді.

35. Жүк аспалы арқан жолдарының қауіптілік түрлері туралы ескерту жазбалармен және белгілермен жабдықталады.

36. Жүк аспалы арқан жолдардың станциялары мен тіректері найзағайдан қорғаумен жабдықталады.

37. Жүк аспалы арқан жолдардың барлық арқандары мен металл конструкциялары жерге тұйықталады.

38. Жүк аспалы арқан жолдары тәуліктің қараңғы уақытында жұмыс істеген кезде вагондар кіретін және шығатын станциялар мен учаскелер жарықпен жабдықталады.

39. Машина бөлімінде авариялық жарықтандыру орнатылады.

40. Жүк аспалы арқан жолдар жұмыскерлерге алдағы уақытта жолды жұмысқа қосу туралы құлақтандыратын ескерту сигнализациясымен және авария туындаған кезде іске қосылатын және жұмыс режимі бұзылған жерді көрсететін авариялық сигнализациямен жабдықталады.

41. "Авариялық тоқта" түймелері барлық станцияларда, жетектер үй-жайларында, вагонеткалардың қосқыштары мен ажыратқыштарының жанында, сондай-ақ оларды тиеу және түсіру орындарында орнатылады.

Авариялық сигнал беру "Авариялық тоқта" барлық түймелерінен, шеткі ажыратқыштардан және жел жылдамдығының көрсеткішінен басқару пультіне шығарылады.

42. Станциялар арасында, сондай-ақ басқару пульті мен станциялар арасында пайдаланушы ұйымның телефон желісіне қосылған телефон байланысы көзделеді. Тұрақты қызмет көрсетілетін станциялар дауыс зорайтқыш байланыспен жабдықталады.

43. Жүк аспалы жолдарында олардың сапасын растайтын дайындаушының сертификаты бар болат арқандар қолданылады.

44. Көтергіш арқандар ретінде жабық конструкциядағы спиральды арқандар қолданылады.

45. Тарту және салмақ түсірмейтін тарту арқандары ретінде органикалық өзекшесі бар қос ширатылған иірімді арқандар қолданылады.

46. Көтергіш арқандар үшін керме арқандар ретінде органикалық өзекшесі бар үш еселі иірімді арқандар қолданылады.

47. Тартым арқандары үшін керме арқандар ретінде органикалық өзекшесі бар қос немесе үш еселік ширатылған арқандар қолданылады.

48. Желілік және есептеу арқандары ретінде металл өзекшесі бар спиральды, спиральды жабық немесе қос орамды арқандар қолданылады.

49. Арқандар беріктік қорының коэффициентімен (арқанның жарылу күшінің жалпы ең үлкен керіліске қатынасы) кем емес қолданылады:

салмақ түсетін арқан – 2,8;

тартқыш арқан – 4;

тасымалдаушы-тартқыш арқан – 4,5;

тасымалдаушы арқандарға арналған керме арқан – 3,5;

тарту арқандарына арналған керме арқан – 4;

статикалық жүктеме кезінде желілік арқан – 2,5;

сигналдық арқан – 2,5.

50. Жаңа арқандардың қосылыстарының саны ең аз болып көзделеді және өндіруші зауыттар шығаратын арқандардың шекті ұзындығымен анықталады.

Көтергіш арқанның ұштары муфталармен, зәкір барабандарымен және қысқыштармен, көпбұрандалы қысқыштар орнатумен жабылады.

Тарту (тасымалдау-тарту) арқанының ұштары - өрмелеу әдісімен.

Шеткі, желілік және өрім арқандар муфталармен немесе көп бұрандалы қысқыштармен немесе қысқыштары бар коуштармен жабылады.

51. Тасымалдау немесе тарту арқандарын ішінара ауыстыру кезінде пайдалану кезінде арқанның ұзындығының 1 километріне 5-тен аспайтын қосуға жол беріледі.

Тарту (тасымалдау-тарту) арқанының өрімінің ұзындығы арқанның кемінде 1300 диаметрін, ал өрім ұштарының арасындағы қашықтық арқанның кемінде 3000 диаметрін құрайды.

52. Тасымалдаушы арқанмен кері арқан өтпелі муфтамен жалғанады, ал қарама - қарсы салмаққа шеткі муфтамен немесе көп бұрандалы қысқыштармен бекітіледі.

53. Тасымалдаушы арқанның кернеуі қарсы салмақ немесе арқанның екі ұшын зәкірлеу арқылы жасалады. Арқанның екі ұшын кемінде алты айда бір рет зәкірлеу кезінде оның керілу шамасын бақылау және түзету жүргізіледі. Тасымалдаушы арқанның ең аз кернеуі мен жүк тиелген вагонетканың салмағы арасындағы қатынас 8-ден кем емес.

54. Тасымалдаушы арқан зәкірлі барабанның көмегімен бекіту кезінде барабандағы арқан орамдарының саны бір қабатта кемінде үш, ал барабаннан түсетін арқанның ұшындағы қысқыштар кемінде екі болады.

55. Жүк айналма аспалы арқан жолдарының тартқыш (тасымалдау-тарту) арқандары керу құрылғысымен жабдықталады. Тартқыш арқанының ең аз керілуіне $600q$ кем жол берілмейді, мұндағы q – тартқыш арқанының бір метрге Ньютондағы сызықтық салмағы. Жүктің жиынтық салмағының бірарқанды аспалы жүк арқан жолдарында тасымалдау-тарту арқанының ең аз осьтік керілуіне қатынасы 1:10-нан асады.

56. Муфталарда тасымалдау арқандарын бекіту арқандарды дайындаушы зауыттардың ұсыныстарына сәйкес жүзеге асырылады.

57. Вагонеткалардың арбалары доңғалақтарының саны әрбір доңғалақтан туындайтын (тартқыш арқан жағынан вагонетканың арбасына әсер ететін күштердің құрауышы үшін рұқсат берілген жағдайда) осы арқанға перпендикуляр қысымның құрауышына алып жүретін арқанның ең аз тартылуының қатынасы кемінде 50-і құрайтындай шартты қанағаттандырады.

58. Жүк аспалы арқан жолдардың болат арқандарын іріктелуін қабылданған арқан әр нақты конструкциясы үшін ұлттық және (немесе) мемлекетаралық стандарттарға сәйкес үзілулер саны және ақаулардың болуы бойынша жүргізеді.

59. Болат арқанмен иілетін шкивтің, роликтің немесе барабанның диаметрі мынадай формула бойынша айқындалатын параметрлерге сәйкес келеді:

$$D/d \geq e,$$

мұндағы D – иілетін шкивтің, роликтің немесе барабанның диаметрі;

d – арқанның диаметрі;

e – мәні осы Қағидаларға 2-қосымшада келтірілген арқан мен шкивтің мақсатына байланысты коэффициент.

60. Тасымалдағыш арқанның табандықтары арқанның осіне қатысты олардың жағдайын реттеуге мүмкіндік беретін жүйенің көмегімен тірекке бекітіледі.

Тасымалдағыш арқанның табандығындағы науаның радиусы арқанның радиусынан 10 % артық болып қабылданады.

Табандықтардың ең аз радиусы арқанның 150 диаметріне тең болып қабылданады және вагонетка арбасының ортаға тартқыш үдеуіне шаршы секундына 2,5 метрден ($bұдан әрі – м/с^2$) артық әкелмейді.

61. Бірарқанды жүк аспалы арқан жолдардың тіректеріндегі роликті теңгергіштер кемінде екі роликтен тұрады. Жалғыз роликтер жетек немесе кері шкивке кіретін арқандарды бағыттау үшін ғана пайдаланылады.

62. Бірарқанды жүк аспалы арқан жолдардың әрбір қолдаушы ролигіне арқан жағынан ең аз күш 500 Ньютоннан ($bұдан әрі – Н$) кем емес болып қабылданады. Арқанның керілуінің 40 %-ға артуы арқанның ажырауына және оның тіректегі роликпен байланысының жоғалуына әкеп соқпайды, оның ең жоғары нүктесі оған көршілес екі тіректі қосатын хордадан төмен орналасқан.

63. Ұстап тұратын роликтер тасымалдау-тарту арқандары мен тарту арқандарының 10 %-дан артық ауытқуын тудырмайды.

64. Сызықтық роликтердің диаметрі оны ауытқу бұрышымен, арқанның диаметрімен және арқанның кернеуімен байланыстыратын келесі формула бойынша тексерілетін шарттарға сәйкес келеді:

$$(S \times \text{tgf}) / (d \times D) \approx 50 \div 80 \text{ Н/см}^2,$$

онда:

D – сызықтық роликтердің диаметрі сантиметрмен, кемінде $10d$;

f – ауытқу бұрышы, градус;
 d – арқанның диаметрі, сантиметр;
 S – арқан керілуі, Ньютон.

65. Жетекпен тарту (тасымалдау-тарту) арқанының номиналды және төмендетілген (тексеру) жылдамдығы қамтамасыз етіледі.

66. Жүк аспалы арқан жолдарының жетегін іске қосу басқару пультінен жүзеге асырылады.

67. Жүк аспалы арқан жолдардың жетегін тоқтату мүмкіндігі басқару пультінен, әрбір станцияда орнатылған "ТОҚТА" батырмаларынан және "Авариялық тоқта" авариялық ажыратқыштарынан жүзеге асырылады. Егер жүк аспалы арқан жол үшін бірнеше жетекті учаскелер көзделсе, олардың жетектері қашықтықтан басқару режимінде үйлестіріледі.

68. Тарту арқанының жетек шкивімен ілінісу қорының коэффициенті кемінде 1,1 болып қабылданады.

69. Жетектер арқан жолдың 1 м/с аспайтын жылдамдықпен жұмыс істеу мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

70. Жетектер жұмыс тежегіштерімен жабдықталады.

71. Тартқыштың немесе тасымалдау-тарту арқанының өздігінен қозғалуы мүмкін жүк аспалы арқан жолдарының арқан жүргізу шкиві бар жетектері білікте немесе шкивтің жиегінде қосымша сақтандырғыш тежегіштермен жабдықталады.

72. Әрбір тежегіштің тежеу моменті жолды жүктеудің неғұрлым ауыр жағдайларында статикалық моменттің 1,25 шамасынан кем болмайды.

73. Жүк аспалы арқан жолдарда электр энергиясы ажыратылған кезде жұмыс және сақтандырғыш тежегіштердің автоматты іске қосылуы қамтамасыз етіледі.

74. Тежеу режимінде жұмыс істеуге арналған жетектер жылдамдықты бақылауға және есептік жылдамдық 20 %-ға артқан кезде жүк аспалы арқан жолдардың автоматты тоқтауын қамтамасыз етуге арналған құрылғылармен жабдықталады.

75. Жылжымалы құрамның маятникті қозғалысы бар жүк аспалы жолдарында вагонеткның соңғы жағдайын автоматты түрде бақылау көзделеді.

76. Жылжымалы құрамның маятниктік қозғалысы бар жүк аспалы арқан жолдарының жетегі вагонеткалардың жылдамдығын реттеу және бақылау жүйесін станцияға жақындаған кезде оның төмендеуін ескере отырып көздейді.

77. Жылжымалы құрамның маятниктік қозғалысы бар жүк аспалы арқан жолдары жылдамдықты бақылау жүйесінде ақаулық туындаған кезде автоматты түрде тоқтатуды қамтамасыз етеді.

78. Қысқыштардың арқан диаметрінің ықтимал азаюын ескере отырып, кемінде 1,5 сенімділік қоры болады.

79. Ағытылған жылжымалы құрамы бар жүк аспалы арқан жолдар үшін жобалық сипаттамадан ауытқумен арқанға бекітілген вагонеткалардың желісіне шығу және станциядан кетудің алдын алу бойынша шаралар көзделеді.

80. Темір және автомобиль жолдарының, ғимараттар мен құрылыстардың, жаяу жүргіншілер аймақтарының үстінен жүк аспалы арқан жолдардың өту аймақтары желілер немесе көпірлер түріндегі сақтандыру құрылғыларымен, сондай-ақ ескерту жазулары бар қалқандармен жабдықталады.

Сақтандыру құрылғылары құлаған тиелген вагонетканы ұстап қалуды қамтамасыз етеді және көлемі 20 мм-ден асатын тасымалданатын жүктің шашылуын болдырмайды.

81. Сақтандырғыш желілердің ені сақтандырылатын кеңістікті әрбір жағына алып жүретін арқанның осінен 2 м-ге жабуды қамтамасыз етеді (250 м-ден жоғары аралық үшін – есептік жел жүктемесі кезінде тербелмелі вагонетканың габаритінен). Желілер борттарының биіктігі кемінде 1,2 м құрайды.

82. Сақтандыру желілерінің ұзындығы вагонетканың немесе жүктің құлау траекториясын ескере отырып, барлық сақтандырылатын кеңістікті жабу қажеттілігіне қарай қабылданады.

83. Сақтандырғыш көпірлердің ені тірек арқанның осінен әр жаққа 1,25 м кеңістікті жабуды қамтамасыз етеді. Көпір борттының биіктігі кемінде 1,8 м құрайды.

84. Статикалық жүктемені және құлаған вагонеткадан түсетін жүктемені ескере отырып, сақтандыру желілері арқандарының салбырауы желілермен жабылатын құрылыстар үшін құрылыстардың жақындау габариттері шегінде болады.

85. Жүк аспалы арқан жолдардың электр жабдығы басты ажыратқышпен және электр қорегін толық өшіруге қабілетті шынжырдың дифференциалды автоматты ажыратқышымен жабдықталады.

86. Арқан жүйесінде авариялық өшіру тізбегі бар. Авариялық өшіру тізбегін басқару түймесінің жеңіл сәйкестендірілуі қамтамасыз етіледі. Авариялық өшіру тізбегі жүк аспалы арқан жолдарының шұғыл тоқтауын қамтамасыз етеді және оператордың қатысуынсыз қайта іске қосылуын болдырмайды. Авариялық өшіру себептерін жойғаннан кейін жүк аспалы арқан жолдарды қайта іске қосуды оператор қолмен жүргізеді. Сондай-ақ, авариялық өшіру электр қорегінде іркіліс болған кезде автоматты түрде активтендіру қамтамасыз етіледі.

87. Жүк аспалы арқан жолдардың тоқтау себебі туралы дабыл оператор пультінде көрсетіледі. Жүк аспалы арқан жолдардың толық жұмыс қабілеттілігі қалпына келтірілгенге дейін дабыл өшірілмейді.

88. Жүк аспалы арқан жолдары жобалық параметрлерден асып кетуден станциядан шығатын барлық электр желілерін қорғаумен жарақталады.

89. Жүк аспалы арқан жолдар барлық болған оқиғалар мен ақауларды көрсету, жазбаларды сақтау және құжаттау функциясы бар істен шығуға төзімді бағдарламаланатын басқарумен жарақталады.

90. Тарту (тасымалдау-тарту арқанының) өздігінен қозғалуы мүмкін жүк аспалы арқан жолдары жетектің сақтандырғыш тежегішінің іске қосылуын іске қосатын және жоғары жылдамдықты жүк көтергіш аспалы арқан жолдарының рұқсат етілген ең жоғары мәнінен асқан кезде авариялық өшіру тізбегін ажырататын жылдамдықтың артуын қадағалаудың кіріктірілген жүйесімен жабдықталады.

91. Дифференциалды тежегіш жүйелерін, сондай-ақ коректендірудің істен шығуы кезінде және авариялық тоқтау кезінде іске қосылатын тежегіш жүйелерін қосу жүк аспалы арқан жолдарының артық теріс үдеуін тудырмайды.

92. Реверсивті арқан жолдар станциясының кіре берісіндегі жылжымалы құрамның жылдамдығы, егер кіре берістегі жылдамдық ең жоғары рұқсат етілгеннен асып кетсе, көректеуді өшіру циклын іске қосатын құрылғының көмегімен бақыланады. Сондай-ақ жылжымалы құрамды тоқтатудың буферлік жүйесін пайдалануға жол беріледі.

93. Жылжымалы құрамның маятникті қозғалысы бар жүк аспалы арқан жолдары жұмыс тежегішінің ақаулығы жағдайында іске қосылатын және сақтандырғыш тежегіштің іске қосылуын тудыратын авариялық тоқтатудың кіріктірілген жүйесімен жабдықталады.

94. Жүк аспалы арқан жолдары үшін тасымалдаушы (тасымалдаушы-тартқыш) арқанның шығудың және жоғары тозудың алдын алатын мынадай шаралар қабылданады:

жетек және айналма станциялар шкивтерін мұздан тазартуға арналған реттелетін құрылғылармен жабдықтау (көрсетілген құрылғылар арқан жұмыс аймағынан тыс орнатылады);

жүк аспалы арқан жолдарының конструкциясында арқанның шкивтерден шығып кетуін болдырмайтын элементтердің болуы;

роликті теңгергіштер арқанның арқан жолтабан ішіне түсуін болдырмайтын қорғаныс элементтерімен, сондай-ақ олар арқылы арқан мен қысқыштың кедергісіз өтуін қамтамасыз ететін арқан ұстағыштармен (сыртқы жағынан) жабдықталады.

3-тарау. Арқан жолдарды пайдалану

95. Жүк аспалы арқан жолдарды пайдалануға беру "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңының (бұдан әрі – Заң) 16-бабы 3-тармағы 22) тармақшасының және осы Қағидалардың талаптарына сәйкес жүргізіледі.

Ескерту. 95-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 14.07.2023 № 382 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

96. Жүк аспалы арқан жолдары пайдалануға берілгенге дейін пайдаланушы ұйым:

1) осы Қағидалардың 106-тармағында белгіленген талаптардың орындалуын қамтамасыз етеді;

2) бар болуын және жиынтықтылығын тексереді:

жүк аспалы арқан жолдарының паспорттары. Паспорттың нысаны осы Қағидаларға 3-қосымшада келтірілген;

- арқандарға дайындаушы-ұйымның сәйкестік сертификаттары;
- арқандарды муфталарға бітеу актілері;
- арқан өріп қоюдың актілері;
- тасымалдау арқанның салбырауын өлшеу актілері;
- қарсы салмақты өлшеуге арналған актілерді;
- жылжымалы құрамды сынау актілері;
- іргетастардағы станциялар мен тіректердің металл конструкцияларын бекіту туралы актілер;
- іргетастар мен тірек конструкцияларын қабылдау актілері;
- жасырын жұмыстарға актілер;
- гидравликалық жүйелерді сынау актілері;
- станциялық жабдықты сынау актілері;
- жүк аспалы арқан жолдарын пайдалану жөніндегі нұсқаулық;

3) мынадай құрамда жүк аспалы арқан жолдарды пайдалануға беру мүмкіндігі туралы шешім қабылдау мақсатында комиссияның жұмысын ұйымдастырады:

комиссия төрағасы – меншік иесінің (иеленушінің) өкілі;

комиссия мүшелері:

пайдаланушы ұйымның өкілі;

өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшесінің немесе жүк аспалы арқан жолы әлеуметтік инфрақұрылым объектісінде орналасқан жағдайда өнеркәсіптік қауіпсіздік саласында мемлекеттік қадағалауды жүзеге асыратын жергілікті атқарушы органның өкілі.

Келісім бойынша комиссия құрамына мынадай өкілдер енгізіледі:

жүк аспалы арқан жолдарын жобалауды, салуды, монтаждауды жүргізген ұйымдар;
жабдықты дайындаушы-ұйымдар және (немесе) жеткізуші-ұйымдар.

97. Комиссия жұмысының нәтижелері бойынша жүк аспалы арқан жолды пайдалануға беру мүмкіндігі туралы акт жасалады.

98. Жүк аспалы арқан жолының паспорттына аспалы жүк арқан жолдарының жарамды жай-күйі мен қауіпсіз пайдаланылуы үшін жауапты адам жүк аспалы арқан жолының пайдалануға берілген күнін көрсете отырып, оны пайдалануға беру туралы жазба енгізеді.

99. Жүк аспалы арқан жолы пайдалануға берілгеннен кейін пайдаланушы ұйым Заңның 12-2-бабының 14-3) тармақшасына сәйкес бекітілетін қауіпті өндірістік объектілерді және қауіпті техникалық құрылғыларды есепке қою және есептен шығару қағидаларына сәйкес аспалы жүк арқан жолын есепке қоюды жүзеге асырады.

100. Жүк аспалы арқан жолдарды пайдалану осы Қағидаларға, дайындаушы ұйым немесе аспалы жүк арқан жолдың жобасын әзірлеген ұйым жасаған пайдалану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес жүзеге асырылады.

101. Өндірістік бақылау Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2021 жылғы 24 маусымдағы № 315 бұйрығымен бекітілген Қауіпті өндірістік объектіде өндірістік бақылауды ұйымдастыру және жүзеге асыру жөніндегі нұсқаулыққа (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 23276 болып тіркелген) сәйкес ұйымдастырылады және жүзеге асырылады.

102. Жүк аспалы арқан жолдарды пайдаланатын ұйым қызмет көрсетуді, техникалық куәландыруды және жөндеуді ұйымдастыру жолымен оны жұмысқа қабілетті жағдайда ұстауды және қауіпсіз жұмыс жағдайын қамтамасыз етеді.

Жүк аспалы арқан жолды техникалық куәландыру оны пайдаланушы ұйым немесе шарт негізінде Заңның 72-бабына сәйкес өнеркәсіптік қауіпсіздік саласында сараптама жүргізу құқығына аттестатталған ұйымдардың жүк аспалы арқан жолдарының жарамды жай-күйі мен қауіпсіз пайдаланылуы үшін жауапты адамның қатысуымен жүргізіледі.

Арқан жолды пайдалану немесе оны техникалық куәландыру процесінде қолданылатын бақылау және диагностикалау әдістері жүк аспалы арқан жолды пайдалану жөніндегі нұсқауда көрсетіледі.

Жүк аспалы арқан жолын пайдалану жөніндегі нұсқаулықта техникалық куәландыруды жүргізудің кезеңділігі туралы мәліметтер болмаған жағдайда, жүк аспалы арқан жолын пайдаланушы ұйым оны жүк аспалы арқан жолы пайдалануға енгізілген күннен бастап 5 жылда кемінде бір рет жүргізуді қамтамасыз етеді.

103. Техникалық куәландыру кезінде:

пайдалану құжаттамасын тексеру;

тексеру және өлшеу арқылы жабдықтың техникалық жай-күйін тексеру;

статикалық және динамикалық сынақтар.

104. Техникалық куәландыру нәтижелерінің негізінде пайдаланушы ұйым жүк аспалы арқан жолды одан әрі пайдалану мүмкіндігі туралы немесе жөндеу немесе қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу туралы шешім қабылдайды және оны өз өкімімен (бұйрығымен) бекітеді.

105. Техникалық куәландыру нәтижелері туралы жазбаны жүк аспалы арқан жолдардың жарамды жай-күйі мен қауіпсіз пайдаланылуы үшін жауапты адам аспалы жүк арқан жолдың паспортында жүргізеді.

106. Жүк аспалы арқан жолдарын пайдаланатын ұйыммен:

жүк аспалы арқан жолдарының жарамды жай-күйі мен қауіпсіз пайдаланылуы үшін жауапты тұлға тағайындалады;

жобалық құжаттамаға сәйкес аспалы жүк арқан жолды басқару және оған қызмет көрсету үшін қажетті мөлшерде қызметкерлердің болуы қамтамасыз етіледі; пайдалану

жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес жүк аспалы арқан жолдарды мерзімді тексеру, техникалық қызмет көрсету және жөндеу, техникалық куәландыру тәртібі белгіленеді және оларды орындау қамтамасыз етіледі;

жүк аспалы арқан жолдарының жұмыс және ауысымдарды беру журналдары, жабдықты жоспарлы тексеру нәтижелерін тіркеу журналы, жоспарлы техникалық қызмет көрсету нәтижелерін тіркеу журналы, жабдықты жоспарлы тексеру графигі, жоспарлы техникалық қызмет көрсету графигі әзірленеді;

жүк аспалы арқан жолдарының инженерлік-техникалық қызметкерлері лауазымдық нұсқаулықтармен және жүк аспалы арқан жолын қауіпсіз пайдалану жөніндегі басшылық нұсқаулармен, жүк аспалы арқан жолдарына қызмет көрсететін қызметкерлер пайдаланушы ұйымның өкімімен (бұйрығымен) бекітілген технологиялық регламенттермен қамтамасыз етіледі.

Ескерту. 106-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

107. Жүк аспалы арқан жолдарды пайдалануға жол берілмейді:

техникалық куәландыру мерзімі өткен;

жүк аспалы арқан жолын пайдалану жөніндегі нұсқаулықта және (немесе) жобалау құжаттамасында көзделген регламенттік жұмыстардың орындалмауы;

қауіпсіздік, дабыл беру және телефон байланысы аспаптары мен құрылғыларының, сондай-ақ қорғау құрылыстарының ақаулары;

металл конструкциялардың есептік элементтерінде және тораптарда жарықтардың болуы;

үлттық және (немесе) мемлекетаралық стандарттарға сәйкес арқандарды жарамсыз ету нормаларына сәйкес арқандардың тозуы;

тежегіш ақаулары;

Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2021 жылғы 9 шілдедегі № 332 бұйрығымен бекітілген Өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы мамандарды, жұмыскерлерді даярлау, қайта даярлау және білімін тексеру қағидаларына сәйкес өнеркәсіптік қауіпсіздік саласында білімін тексеруден өткен жұмыскерлер жоқ;

паспортта және жүк аспалы арқан жолды пайдалану жөніндегі нұсқаулықта айтылған қолайсыз ауа райы жағдайлары.

Ескерту. 107-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

108. Тасымалдауды қоспағанда, адамдарды вагонеткаларда тасымалдауға жол берілмейді:

арқандардың жай-күйін немесе регламенттік жұмыстарды тексеруді орындайтын қызметкерлер;

жобалық құжаттамаға сәйкес өзінің жұмыс орнына жету үшін жүк аспалы арқан жолын пайдаланатын қызметкерлер.

Бұл ретте жол жүру арнайы жылжымалы құрамда жүзеге асырылады. Қызметкерлерді жылжымалы құрамда ауыстыру тәртібін және қызметкерлерді ауыстыру үшін жылжымалы құрамға қойылатын талаптарды пайдаланушы ұйым әзірлейді және оның өкімімен (бұйрығымен) бекітіледі.

109. Жұмыс басталар алдында жүк аспалы арқан жолдардың жай-күйін күнделікті бақылау жүк аспалы арқан жолдарды пайдалану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес жүргізіледі.

110. Жүк аспалы арқан жолдар тоқтаған кезде төтенше жағдайлар (дауыл, найзағай, мұз қатудың пайда болуы, көшкін жүру, найзағай разрядтары) туындаған кезде жұмысты қайта бастаудың алдында жүк аспалы арқан жолдардың жұмысқа дайындығын бақылау және жүк аспалы арқан жолды пайдалану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес бақылау іске қосу жүргізіледі.

111. Жүк аспалы арқан жолдарды және олардың элементтерін пайдалану кезіндегі регламенттік жұмыстар осы Қағидалардың талаптарын сақтай отырып, аспалы жүк арқан жолды пайдалану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес жүргізіледі.

112. Жүк аспалы арқан жолдарының жабдықтарын, металл конструкцияларын, құрылыстарын жоспарлы тексеруді арқан жолына қызмет көрсететін қызметкерлер аспайтын мерзімде жүргізеді:

тасымалдаушы арқан – 30 күн;

тартқыш арқан (тартылмайтын) – 7 күн;

вагонетка – 7 күн;

қауіпсіздік, дабыл, байланыс аспаптары мен құрылғылары – 7 күн;

ауытқушы шкивтер, қолдау роликтері, роликтер батареялар – 14 күн;

желілік жабдық (тіректер, желілік станциялар, зәкірлік құрылғылар, көтергіш арқандарды тартуға арналған құрылғы, кебістер, теңгергіштер, роликті батареялар), іргетастар – 60 күн;

станциялық жабдық (жетектер, шкивтерді, роликтерді, роликті батареяларды қабылдамайтын тарту құрылғылары) және станциялық құрылыстар – 60 күн;

өзге де жабдықтар (тиеу, түсіру құрылғылары, станцияларда вагонеткаларды ауыстыруға арналған жабдық) – 90 күн.

113. Жоспарлы техникалық қызмет көрсетуді пайдаланушы ұйымның жөндеу бөлімшелерінің қызметкерлері жүзеге асырады.

Техникалық қызмет көрсетуге тексеру, майлау, тозуды өлшеу, тазалау, түйіндер мен бөлшектерді реттеу кіреді.

Техникалық қызмет көрсету жүк аспалы арқан жолдарды пайдалану жөніндегі нұсқаулықта белгіленген мерзімдерде жүргізіледі.

114. Жабдықты, металл конструкцияларды, құрылыстарды ағымдағы, орташа және күрделі жөндеудің мерзімдері мен көлемі жоспарлы техникалық байқау және (немесе) техникалық куәландыру барысында айқындалатын жабдықтың техникалық жай-күйіне байланысты белгіленеді.

115. Нормативтік қызмет ету мерзімі өткен жүк аспалы арқандары Заңның 72-бабына сәйкес өнеркәсіптік қауіпсіздік саласында сараптама жүргізу құқығына аттестатталған ұйымдардың оларды одан әрі пайдалану мүмкіндігін айқындау мақсатында техникалық жай-күйіне тексерілуі тиіс.

Жүк аспалы арқан жолдарын
орнату және қауіпсіз
пайдалану қағидаларына
1-қосымша

Жүк аспалы арқан жолдары конструкцияларының элементтері үшін динамикалық коэффициенттері

Жүктеме	Конструкцияларының элементтері үшін динамикалық коэффициенттері		
	болаттан	бетоннан	ағаштан
Тарту арқанын керу	1,2 (1,5)	1,3 (1,6)	1,1 (1,4)
Жетек салмағы	1,3	1,4	1,2
Жылжымалы вагонетканың салмағы	1,1	1,1	1,0

Ескертпе:

Кестеде жақшада көрсетілген динамикалық коэффициенттері тарту арқанынан түсетін жүктеме негізгі болып табылатын жағдайларда қабылданады.

Жүк аспалы арқан жолдарын
орнату және қауіпсіз
пайдалану қағидаларына
2-қосымша

Арқан мен шкивтің мақсатына байланысты коэффициент

Арқан	Барабанның немесе шкивтің мақсаты	e коэффициентінің мәні
Тасымалдаушы	Зәкірлеуге арналған барабан	50
Тарту арқанға керілген	Ауытқуға арналған шкив	30
Тасымалдаушы арқанға керілген	Ауытқуға арналған шкив	20
	Құлаштау бұрышы кезіндегі жетекті және ауытқытушы шкивтер	
	5 градусқа дейін	Реттелмейді
	5-тен 10 градусқа дейін	30
	10-нан 20 градусқа дейін	40
	21-ден 30 градусқа дейін	50
	30 градустан жоғары	60

Тарту шығырларының
барабандары

40

Жүк аспалы арқан жолдарын
орнату және қауіпсіз
пайдалану қағидаларына
3-қосымша
Нысан

(арқан жолдың атауы, типі)

ЖҮК АСПАЛЫ АРҚАНДЫ ЖОЛЫНЫҢ ПАСПОРТЫ

_____ (паспортты белгілеу)

Арқан жолы № _____ болып тіркелді _____

Басқармада _____

(өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы жергілікті
атқарушы органның атауы)

20__ жылғы " __ " _____

Паспортта _____ парақтар нөмірленген және тігілген.

(тіркеуді орындаған адамның лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), қолы)

20__ ж.

1. ЖААЖ-ның негізгі техникалық сипаттамасы

Жолдың типі

Тікелей (жұмыс жағы) бағыттағы өнімділік, т/сағ

Кері бағыттағы өнімділік (бос жағы), т/ сағ

Жолдағы вагонеткалардың қозғалыс жылдамдығы, м/с

Станциядағы вагонеткалардың қозғалыс жылдамдығы, м/с

Вагонеткалар арасындағы уақыт аралығы, с

Арқан диаметрі:

тік бұтақты тасымалдаушы, мм

кері бұтақты тасымалдаушы, мм

тарту, мм

тасымалдау (тасымалдау-тарту) арқан үшін керілген, мм

тарту арқан үшін керілген, мм

Жылжымалы құрам:

типі

пайдалы жүк көтерімділігі, т

арбаға жүктеме, т

вагонетка салмағы, оның ішінде:

арба, т

аспа, т

шанақ, т

саны, шт.

Жетек учаскелерінің саны, д.

Әрбір жетек учаскесі үшін:

көлденең сызық ұзындығы, м

көлбеу сызық ұзындығы, м

жоғарғы станцияның төменгі станциядан асып кетуі, м

тіректер саны, шт.

жолтабан ені, м

аралықтағы арқанның максималды көлбеуі, %

жетек қуаты, кВт

жетек шкивіндегі максималды айналмалы күш, кН

жолдың жұмыс істеуіне жол берілетін желдің ең жоғары жылдамдығы, м/с.

2. ЖААЖ құрылыстың негізгі қатысушылар

Инженерлік ізденістерді жүзеге асырған ұйым (ұйымдар) _____

Жобалау құжаттамасының бас әзірлеушісі _____

Негізгі механикалық жабдықты дайындаушы (-лер) _____

Металл конструкцияларын дайындаушы(-лер) _____

Басқару, дабыл, байланыс жүйелерін дайындаушы(-лер) _____

Бас мердігер (мердігерлер) _____

Өзге де ұйымдар _____

3. Пайдалануға беру туралы мәліметтер

Жүк аспалы арқан жолы _____
(атауы, типі, шифры)

20__ ж. " __ " _____ пайдалануға беру мүмкіндігі туралы актіні қарау қорытындысы бойынша № _____ пайдалануға жарамды деп танылды.

Жарамды жай - күйі мен қауіпсіз пайдалануға _____
жауапты _____ (қолы) (қолтаңбаның толық жазылуы)

Арқанды жолдың қызмет ету мерзімі _____ жыл құрастырады.

Паспортқа жиынтықтаушы бұйымдар мен жабдықтардың паспорттары қоса беріледі

4. Жүк аспалы арқанды жолдың жарамды жай - күйі мен қауіпсіз пайдаланылуы үшін жауапты адамды тағайындау туралы мәліметтер

--	--	--	--	--

Тағайындау туралы бұйрықтың нөмірі мен күні	Тегі, аты-жөні	Лауазым	Куәліктің нөмірі және жарамдылық мерзімі	Қолы
---	----------------	---------	--	------

(3 парақтан кем емес)

5. Арқанды жолды жөндеу және қайта жаңарту туралы мәліметтер (арқандарды, арқандардың муфталарын ауыстыру, жылжымалы құрамды жөндеу және арқандарды өріп қоюды жүргізу, электр аспаптары мен аппаратураларды ауыстыру)

Күні	Жөндеу және қайта жаңарту туралы мәліметтер	Жауапты тұлғаның қолы
------	---	-----------------------

(10 парақтан кем емес)

6. Техникалық куәландыру нәтижелерінің жазбасы

Күні	Куәландыру нәтижелері	Келесі куәландыру мерзімі
------	-----------------------	---------------------------

(30 парақтан кем емес)

7. Есепке қою (тіркеу)

Арқан жолы № ____ болып тіркелді

—

(тіркеу органы)

Паспортта __бет нөмірленген және барлығы __парақ, оның ішінде сызбалар __ парақта.

—

(Тіркеуші тұлғаның лауазымы)

—

(қолы) (қолтаңбаның толық жазылуы)

20 __ ж. " ____ " _____

М.О. (бар болса)